

ŞİRK'TEN UZAK DURUN!*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn...Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

l'lemû eyyühe'l-ihvân... Inne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِتْتَفُوا الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكُمْ مَا مَضَى

(.ه. هب. عن انس؛ وتمام، كز. عن الطرماح، قال: سمعت الحسين، يقول: كنا مع النبي صلى

الله عليه وسلم، في الطواف فأصابتنا السماء قال فذكره)

RE. 6/1 (*l'tenifu'l-amel, fekad gufira leküm mâ madà.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Beraber bir salât ü selâm okuyalım:

“—Allâhümme sallî alâââ...Seyyidinâââ... Muhammedini'n- nebiyyi'l-ümmyyi ve alâ... Âlihîîî, ve sahbihîîî, ve sellim.” (3 defa)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimiz'in şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Hacda Günahlar Affolur

İbn-i Mâce, İbn-i Asâkir ve Beyhakî Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

إِتَّيْنَفُوا الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكُمْ مَا مَضَى

(هـ. هب . عن انس ؛ وتمام، كر . عن الطرماح، قال : سمعت الحسين، يقول : كنا مع النبي

صلى الله عليه وسلم في الطواف، فأصابتنا السماء، قال فذكره)

RE. 6/1 (*İ'tenifu'l-amel, fekad gufira leküm mâ madà.*) (*İ'tenifu'l-amel*) “Amele yeniden başlayın! (*Fekad gufira leküm mâ madà*) Muhakkak sizin geçmişteki günahlarınız mağfiret olundu.”

[Râvî el-Tarmah dedi ki: Hazret-i Hüseyin RA'dan işittim, dedi ki: Peygamber SAS Efendimiz'le beraber (hacda) tavafta idik, üzerimize yağmur yağdı. O zaman böyle buyurdu.]

¹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IX, s.267, no:3109; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.93; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVI, s.131; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.452, no:4043; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.I, s.65, no:64; Et-Tarmâh RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.54, no:12023; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.63, no:77.

Bu farz olan hac... İnsan bulûğundan sonra oraya gidebilecek bir servete sahip olunca, üzerine farziyet tahakkuk eder. Farziyet tahakkuk ettikten sonra, ulemâdan bir kısmı, “Artık ne zaman isterse gidebilir.” demişlerse de, farz tahakkuk ettiği vakitte gitmesi efdal.

Zîrâ, farz tahakkuk ettikten sonra gitmez de; meselâ 25 yaşındayken farz tahakkuk etmiş, bu efendi 40 yaşındayken, 45 yaşındayken, “Artık gideyim!” dedi. “Gideyim!” dedi ama, ömrü de vefâ etmedi. Kaldı, haccı yapamadı. Çünkü birçok sebepler var. Hepiniz biliyorsunuz, gözümüzün önünde vakalar... Yollar kapanır, şu olur, bu olur, gidemez insan. Gidemeyince mes’ûliyetin altında kalır. Fırsat eldeyken gitmekten evlâsı yoktur.

Yaşının gençliğini bahane edip, “Şimdi gencim de, dur bakalım, günahlar işlerim sonra belki...” filân diyerekten, böyle hayallere kapılmak da doğru değil. Hem günah işleme, hem farzını git vaktiyle yap!

Bu hac yapıldıktan sonra, insan anadan doğma gibi olur. Yâni anadan doğan bir insanda günah bulunur mu? Nasıl bulunmazsa, haccını îfâ eden insan da hacdan sonra üzerinde günah kalmaz. Hepsi mağfiret-i ilâhiyeye mazhar olur.

Çünkü kolay bir şey değil. Buradan şimdi meselâ bugün [1975] on beş bin, yirmi bin lira para harcayacaksınız, az bir şey mi?.. Sonra yollarda da birçok meşakkatler, zorluklar var. Sonra orada da ayrıca meşakkatler var.

E bu meşakatlere niçin katlanıyoruz? Allahımızın emridir diye katlanıyoruz. Binâen aleyh, bundan dolayı Cenâb-ı Hakk'ın hoşuna gidiyor, bizi affediyor artık, anadan doğma oluyoruz.

Binâen aleyh Efendimiz SAS buyurmuş:

(l'tenifu'l-amel fekad gufira leküm mâ madà)
“Şimdiye kadar neler yaptınız, bitti, (*gufira leküm*) onların hepsi mağfiret olundu. Şimdi amele yeniden başlayın!”

Bir rivayette, bazı hukûk-u ibâd [kul hakları] kalır demişlerse de, Müzdelife'de onun da affolunduğuna dair rivayetler var.

Allah cümlemize, tekrar tekrar gitmeler nasib etsin... Çünkü bir kere gitmek farz oluyor; o farzı yaptık. E ondan sonra, ertesi seneye kadar hiç günah işlemeden durabilen olur mu? Mutlaka gene çeşit çeşit günahlar işlenir. Bu çeşitli günahları da yine döktürmek için, senede bir ay nasıl olsa istirahati var insanların; Avrupa'yı gezeceğine, bir ayı boşuna geçireceğine, gider orada Allah-u Teâlâ'nın emrini yapar. Gene varsa günahları, o da gider. Onun üzerine de birçok sevap alır, gelir. O sevaplar da cennetteki terfi-i derecâtına sebep olur.

Cennete girmek kolay da, cennetteki makamları kazanmak yapılan ibadetlere bağlı... İbadeti ne kadar çoksa insanın, terfi-i derecâtı o kadar çok olacak. En büyük dereceyi de hafızlar kazanacak. Yalnız hafız demek, o zamana göre kurra dedikleri kimseler.

Biz bugün onlara hafız diyoruz ama, asıl kurra denilen insanların, yâni hem alim hem hafız olan insanların adımıŝ vaktiyle. Bugün deđiŝmiŝ başka.

Onun için, hem hafız olur, hem alim olur, hem de âmil olursa ibadetleriyle, onun derecesine kadar yüksek dereceye kimse erişemeyecek. Evvelâ peygamberlerin, arkasından da onların dereceleri yüksek olacak.

Gece namazları, nafîle namazlar, sâir hayrât u hasenât da hep derecelerin artmasına vesile...

b. Kadınların Camiye Gelmesi

Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî, Müslim, Tirmizî, Ebû Dâvud ve İbn-i Hibbân Hazret-i İbn-i Ömer'den rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

إِذْنُوا لِلنِّسَاءِ بِاللَّيْلِ إِلَى الْمَسَاجِدِ

(حم.خ.م.ت.د.حب.عن ابن عمر)

² Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.419, no:848; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.444, no:671; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.430, no:520; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.178, no:481; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.49, no:5101; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.399, no:13471; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.395, no:1442; Abdürrezzak, *Musannef*, c.III, s.147, no:5108; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.II, s.128, no:1330; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.587, no:2210; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.203, no:1540; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.413, no:45169; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.69, no:89.

RE. 6/2 (*l'zenû li'n-nisâi bi'l-leyli ile'l-mesâcid*)

Şimdi bakınız, “Hadislerle amel sahih değildir.” derler ya, şimdi bunu Türkçe’ye çevirsek, bundan herkes istifade eder. Kadınlar derler ki:

“—Biz de camiye gid eceğiz, Peygamber’in hadisi var!” derler.

“—Yok!” diyemezsin.

Hac hususunda da var. Onun için kadınlar diyor ki:

“—Bak hac cihadmış, kadınların da cihadıymış, biz de gideriz. Peygamber öyle buyurdu.” diyorlar.

Ama erkeksiz gidemez hadisi var burada. Onu bilmiyor, işine geldiği gibi anlıyor.

Burada da, (*l'zenû li'n-nisâi bi'l-leyli ile'l-mesâcid*) “Gece namazlarında mücade edin de, izin verin de kadınlar da camilere gelsinler!” buyruluyor.

Bu vakt-i evveldeydi, ilk gündeydi. Sonra “Namazlarınızı evlerinizde kılın!” dedi. “Benim arkamda kılmaktansa...” Bak Peygamberin devri efendi! Bugün değil, Peygamberin devrinde... Peygamber SAS diyor ki:

“Benim arkamda namaz kılmanızdan, sizin mahalle caminizde kılmanız; hatta mahalle caminizde kılmanızdan, evlerinizin en derin odalarında kılmanız daha efdal! Benim camime gelinceye kadar çok mesafe kat edeceksin, o

geliş-gidişte birçok günahlara girersin. Onun için bu caiz değil. Mahalle camiinde kıl!

Mahalle camiinde kılmaktansa evinde kılmak daha efdal. Hatta evinin meselâ çeşitli odaları olur ya; iç oda, dış oda... İç odaları daha âlâ. Dış odadan, pencerelerden belki görünür. Bu namazı sen görünmeyecek bir yerde kıl!

Kadınlarımız şimdi bugün erkeklerle beraber vaaz dinliyorlar; kat'iyen caiz değil. Bunların efendileri varsa, vebal efendilerine de ait.

Camilerde *Mevlid* okunuyor, erkeklerle beraber gelip dinliyorlar. Camide *Mevlid* okutmak da caiz değil, dinlemek de caiz değil!.. Cami Allah'a ibadet yeridir, *Mevlid* yeri değil. *Mevlid*'i herkes evinde okutur, başka yerde okutur. Nasıl hanımlar salon tutuyorlar da, dünyanın parasını veriyor da, düğün masrafı yapıyor. Sen de tut bir salon, davet et edeceklerini, orada okusun hafız...

“—Camide olsa?..”

Camide yalnız ibadet olur.

“—E *Mevlid* fena mı?..”

Mevlid de iyi ama, *Mevlid* insan kelâmı... Süleyman Çelebi yazmış onu, insan kelâmıdır, şiiirdir, manzumedir. Camide okunmasına ulemâ izin vermemiş. Ama bugün adet olmuş başka...

Camilerde konuşmak da caiz değil. Sen ile ben;

“—Nasılsın, iyi misin?” desek; o da caiz değil.

Sen beni sokakta sor, caminin içinde ne soruyorsun?.. Burası ibadethâne... Yâni Allah evi diyoruz ya, Allah evi olunca... Reis-i cumhurun evine gitsek, orada böyle laklak yapar mıyız ya? Orada yapamadığımız laklakıyyatı Allah'ın evinde nasıl yapıyoruz?.. Gayri alışmışız da, bize piknik gibi geliyor. Camiye mi geliyor, umûmî bir yere mi geliyor, farkında değil. Allah kusurlarımızı affetsin...

Onun için, camiye girerken evvelâ sağ ayağıyla girerken, (*Neveytül-i'tikâf*) "İ'tikâfa niyet ettim." de! Ondan sonra konuşmasına cevaz verilmiş ise de, bu da bir hile yoludur yâni. Bunu demekle artık ben konuşabilirim, dememeli. Onu yap, ama yine konuşmayı bırak!..

Allah kusurlarımızı affetsin...

c. Şirkten Sakının!

Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî, Müslim, Tirmizî ve Ebû Dâvud Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

أَبَايِعُكُمْ عَلَىٰ أَنْ لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ شَيْئًا

وَلَا تَسْرِقُوا وَلَا تَزْنُوا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ

وَلَا تَأْتُوا بِبُهْتَانٍ تَفْتَرُونَهُ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَ

أَرْجُلِكُمْ وَلَا تَعْصُونِي فِي مَعْرُوفٍ فَمَنْ وَفَىٰ

مِنْكُمْ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَمَنْ أَصَابَ مِنْ ذَلِكَ
شَيْئًا فَأَخَذَ بِهِ فِي الدُّنْيَا فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ
وَطَهُورٌ وَمَنْ سَتَرَهُ اللَّهُ فَذَلِكَ إِلَى اللَّهِ إِنْ
شَاءَ عَذَّبَهُ وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ

(حم . خ . م . ت . د . د . عن عبادة)

RE. 6/3 (Übâyiüküm alâ en lâ tüşrikû
bi'llâhi şey'en, ve lâ tesrikû, ve lâ teznû,
ve lâ taktülû evlâdeküm, ve lâ te'tû bi-
bühtânin taftereynehû beyneeydîküm ve
ercüliküm, ve lâ tu'sünî fî ma'rûfin; femen
vefâ minküm, feecruhû ale'llâhi; ve men
esâbe min zâlike şey'en, fe ühiza bihî fi'd-
dünyâ, fehüve keffâretün lehû ve tahûrun; ve
men seterahu'llâhu fezâlike ile'llâhi, in şâe
azzebehû, ve in şâe gafera lehû.)

(Übâyiüküm) Übâya, bey' demek, yâni el ele
tutuşup birbirine söz vermek demek.

“— Seninle ben kardeş olalım!”

³ Buhârî, *Sahîh*, c.XXI, s.14, no:6303; Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.89, no:3223; Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.70, no:4107; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, ss.320, no:22785; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.428, no:7801; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.294, no:393; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.100, no:446; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.73, no:95.

“– Olalım!”

“– Söz veriyor musun?”

“– Veriyorum.”

Mübâyaa...

“–Şu evi satıyorum.”

“–Ben de veriyorum.”

Mübâyaa, alış-veriş, akd...

Cenâb-ı Peygamber diyor ki:

(*Übâyiuküm alâ en lâ tüşrikû bi’llâhi şey’â*)

“Ben sizinle akdedeyim, söz vereyim, siz de söz verin! Ama neye?... Allah’a şirk koymamak üzere söz verin, ben de sizin cennete girmenize söz vereyim!”

Şirk günahların en büyüğüdür. Riyâkârâne hareketler de şirkten ibarettir. Gösteriş ile yapılan amellerin hepsi riyâyâ dahil.

Ameller sırf Allah için yapılır. Allah’tan gayrı, meselâ şimdi *Mevlid*’de o hafızların okuyuşlarını, seslerini beğendirmek için yaptıklarını bir düşünün... Zaten cami ufacık, bir de sesini salıverince, cami gümbür gümbür öter. Ona cevaz da yok... Haddini tecavüz etme! Öbürü kendimi beğendireceğim diye söylerken, bir sürü günaha girer.

(*Übâyiuküm alâ en lâ tüşrikû*) “Şirk yapmamak üzere bana söz verin!” Çünkü Cenâb-ı Hak Celle ve A’lâ:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ

ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ

(النساء: ٤٨)

(*Inna'llàhe lâ yağfiru en yüşreke bihî*) “Allah şirk edenleri kat’iyyen mağfiredetmez. (*Ve yağfiru mâ dûne zâlike li-men yeşâ*)” Ondan başkalarını isterse affeder.” (Nisâ, 48) Şirki affetmiyor.

Şirkin başlangıcı, gâvurun putunun karşısında putu Allah’a eş olarak; “Karısı vardır, kızı vardır, oğlu vardır, İsâ...” der, şu der, bu der. Bunların hepsi şirke müteallik. Sonra düşe düşe riyâyâ kadar gelir. Gösteriş olarak yapılan amellerin hepsi, şirkin içerisine dahildir. Allah cümlemizi korusun onlardan...

Bunun başı da gâvurluğa dayanır, gâvurluk demektir. Binâen aleyh, *estaizü bi’llâh*:

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ

لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

(البقرة: ١٦١)

(*Inne'llezîne keferû*) “Şunlar ki kâfir oldular, gâvur oldular, şirk koştular, Allah’ı tanımadılar, Peygamber’i tanımadılar, kitabı tanımadılar, küfür üzerindedirler. (*Ve mâtu ve hüm küffârun*) Gâvur olarıktan da öldüler. Gâvurluk haliyle, tövbe edip İslâmiyet’e giremeden öldü. (*Ülâike aleyhim*) Onların, bu gâvur olarak ölenlerin üzerine olsun, (*lâ’netu’llâhi*) Allah’ın lâneti...”

Ne demek bu?.. Bizim pâyeye verip de başımızda taşımak istediğimiz, o gâvurcukların hâline bak sen şimdi: (*Ülâike aleyhim lâ'netu'llâhi ve'l-melâiketi*) “Allah’ın lâneti, meleklerin de lâneti, (*ve'n-nâsi ecmaîn*) bütün insanların da lâneti o gâvurların, gâvur olarak ölenlerin üzerine olsun...” (Bakara, 2/161)

Nasıl şimdi bu gâvurlarla sen dost olursun?.. Nasıl dost ittihaz edersin bu gâvurları?.. Bugün bu gâvurlar ki, memleketimizde yaşıyorlar; onları yaşatan biziz... Biz onlarla ünsiyet etmesek, alış-veriş etmesek, onlar kaçarlar bu memleketten... Geçinemezler. Onları geçindirip zengin eden biziz. Bizim sayemizle zengin oluyor, yaşıyor, parasını da gönderiyor oraya; bize kurşun atsın diyerekten... Bu kadar da şuursuzluk bilmem olur mu?..

“—Ama ucuz veriyormuş...”

Versin varsın... Git pahalıdan al sen!.. Ne işin var senin orda?..

Onun için gâvurla ülfet, ünsiyet kat’iyyen caiz değil.

Dün canım sıkıldı biraz. Gelmişler Almanya’dan misafirler:

“—Seni ziyaret etmek istiyoruz!” dediler.

Ben de yatıp dinleniyordum bir parça. Dedim: “—Yâ Mekke’den mi geldi bunlar?..”

Mekke’den gelse gideriz, “Hoş geldiniz!” deriz. Gâvur memleketinden gelmiş. Buraya gelirken de, gâvurun bütün pisliklerini yüklenerekten geliyor. Gâvurdan topladığı pisliklerle beraber

geliyor. Ne kadar zayıf insanlarız ki, onlara bugün hizmetkâr olacak dereceye kadar tezellül edip düşmüşüz! Bir gâvura hizmetkâr olmak ölümden daha beter. Soğan ekmek ye, tuz ekmek ye, kuru ekmek ye; gâvura köle olma yâ!..

Bizim ecdadımız, gâvura köle olmamak için nasıl döğüştüler vaktiyle! Şu Çanakkale daha dünkü... Hepiniz bilirsiniz az çok, babalarınızdan, dedelerinizden duymuşsunuzdur. İki yüz elli bin tane babayiğit yedi orası... Buraya gâvuru sokmayalım diyerekten. Sen o gâvurun ayağına git, ona köle ol... Ne?.. Çok para veriyormuş... Parası da başında patlasın, kendisi de başında patlasın!..

Allah kusurlarımızı affetsin...

Onun için, (*Übâyiuküm alâ en lâ tüşrikû*) “Hiçbir şeyle Allah’a şirk koşmamanız şartıyla sizle sözleşelim, mübâyaa edelim!” diyor.

Şirkin çok çeşitleri var. Allah’ın işine karışmak da şirktir. Abdulkâdir-i Geylânî zamanında, adamın birisi gelmiş ziyaretine. Yağmur da başlamış yağmaya, çöllere yağmur yağıyor. Demiş ki içinden:

“—Yâ Rabbi bu çöllerin suya ne ihtiyacı var? Çöl burası, ot yok, bir şey yok... Bu yağmurları bizim memlekete verseydin de, o arazilerimiz sulansaydı, mahsullerimiz daha güzel olurdu; şöyle olurdu, böyle olurdu...” diye içinden geçirmiş. Abdulkadir Hazretleri’nin yanına ziyarete giderken.

İçleri veliler okur, velilerin içleri okuması haktır. Aziz kardaş, Allah bize biri ruh vermiş. O ruh her şeyi bilen bir mahlûk. Ruha kapalı bir şey yok, ruha gizli bir şey yok. Her şeyi bilen bir varlık bu. Onu da Allah bize vermiş, hepimizde var o ruh...

Meselâ Adem AS'ı yarattı, Adem AS topraktan halk oldu, çıktı meydana. Melekler demişler ki:

“—Yâ Rabbi, niye yarattın bunu? Biz varız ya! Küfür etmiyoruz, günah da etmiyoruz. Her dediğini de yapıyoruz. Bu Adem neler yapacak? Çok kabahatler, günahlar yapacak. Neden yarattın bunu?”

Cenâb-ı Hak;

“—İmtihan yapalım sizi!” dedi, meleklerle sordu evvelâ:

“—Bu ne?”

Meleğin görmediği, bilmediği bir şey.

“—Bilmem!” dedi.

“—Bu ne?”

“—Onu da bilmiyorum.”

Adem'e sordu:

“—Bu ne?”

“—Radyo...” dedi.

“—Bu ne?”

“—Teyp...”

“—Bu ne?”

“—Şu...”

Görmedi Adem bunları daha, Adem de bilmiyor.
Fakat onun ruhu bilgin, ruh bilgin... O bilgin
ruh hepimizde var.

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا

(البقرة: ٣١)

(*Ve alleme âdeme'l-esmâe küllehâ*) “Bütün isimleri Allah-u Teâlâ, bütün eşyanın isimlerini ona, ruhuna tâlim etmiş.” (Bakara, 2/31)

Binâen aleyh, hepimizin ruhunda bu varlık var. Ama, bu varlığı biz saklamışız günahların içerisine. İşte biz ondan haberimiz olmadan gidiyoruz bu dünyadan. Onun için diyorlar ki:

“—Nefsini bilmeden ölen, hayvan olarak gider.”

Evvelâ nefsin bil... Nefsin ki, ruhun senin; ne büyük bir ruha sahipsindir sen... Şark ile garb, yer ile gök senin emrine âmâde iken, dünyanın zevk ü sefâsına aldanarak, bu fırsatı kaçıırıyorsun sen!..

Binâen aleyh, Abdulkâdir-i Geylânî onun içini okudu. Onun için, “Velilerin karşısına geçince gönüllerinizi muhafaza edin!” derler. Ki aynalar karşılıklı tutulduğu vakitte, birbirine akseder. Onun gönlü, onun gönlüne akseder, “Nerden bildi?” diyeceksin. Akis var canım.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

الْمُؤْمِنُ مِرَاةُ الْمُؤْمِنِ

(د. عن ابى هريرة؛ ابن ابى عاصم، طس. ض. عن انس)

RE. 230/7 (*El-mü'mini mir'âtü'l-mü'min*)
[Mü'min mü'minin aynasıdır.] Ayna aynaya karşı gelince, tabii içerisindekiler apaçık görünüyor. “Nasıl biliyor?” diyeceksin. Nasıl bilmesin; ayna bu, açık ayna, temiz ayna.

Dedi ki:

“—Adam makamından düştü.” dedi. “Veliydi adam. Veli olduğu halde, böyle hatırından geçirince, velayet makamından düştü.”

Kapıcı demiş ki:

“—Gideyim, haber vereyim mi?..”

“—Ver!” demiş.

Yolda yakalamış, söylemiş. Bunun üzerine, adam boğazına bir ip taktırmış, “Allah’ın işine karışanın cezası budur!” diyerekten sürüklettirmiş kendini derler. Allah affetsin kusurlarımızı...

Onun için şirkten sakın, Allah’ın işine karışma!
Kâinatta hiçbir şey yoktur ki, Allah’ın emri

⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.697, no:4918; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.113, no:7645; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.167, no:16458; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.184, no:6571; Ebû Hüreyre RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü'l-Evsat*, c.II, s.325, no:2114; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.269, no:6193; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.105, no:124, 125; Temmâmü’r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.200, no:471; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VI, s.230, no:1703; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.238, no:672, 673, 756, 767; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VII, s.521, no:12120; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1684, no:2687; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.100, no:24423.

olmadan olmaz. Ay tutulur, güneş tutulur, yağmur yağar, fırtınalar olur... Hiç bunlara itiraz etme! Hepsinin sahibi var, onlar onun emri üzerinde olur.

d. Hırsızlıktan, Zinadan Sakının!

İkincisi: (*Ve lâ tüşrikù*) “Hırsızlık yapmayacağınıza dair söz verin!” Şirk koşmayacağınıza dair söz verin, bir de hırsızlık yapmayacağınıza dair söz verin!..

Hırsızlık ne kadar çok ama... Şimdi bugün bütün satıcılar terazisinden hırsızlık yapar, kimse farkına varmadan kantarından hırsızlık yapar, arşınından hırsızlık yapar, metresinden hırsızlık yapar... İşte şundan hırsızlık yapar, bundan hırsızlık yapar, yapar da yapar... Bunun farkına biz de varmayız. O da çok para kazanır, büyük konakların sahibi de olur. Ama bakalım ahirette iş nasıl olur?..

Binâen aleyh, (*Ve lâ tüşrikù*) “Sirkat etmeyeceğinize dair söz verin!” dedi.

“—Peki, verdik.” dediler.

Bir daha: (*Ve lâ tezinû*) “Ama zina da etmeyin!” dedi. Müslüman olacak adama diyor ki:

“—Şirk etmeyeceğine söz ver!”

“—Peki...”

“—Hırsızlık da yapmayacağına söz ver!”

“—Peki...”

“—Zina etmeyeceksin ama!”

O zamanda zina serbest... Ama İslâm'da yasak oldu tabii.

“–Zina da etmeyeceksin, ona da söz ver!”

“–Ona da pekiyi...”

Bugün zinanın da çeşitleri var. Bugün buna pekiyi demek, kolay bir şey değil yâni. Cenâb-ı Hak diyor ki:

وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَى

(الإسراء: ٣٢)

(*Ve lâ takrabü’z-zinâ*) “Zinaya yakın da olmayın!” (İsrâ, 17/32) diyor.

Nasıl? Karşı karşıya geldin miydi, zinaya yakın olmaktır. Ateşle barut yaklaşıncaya yanar mı, yanmaz mı?.. Benzinle ateş yan yana gelince yanmadan durur mu?.. Durmaz. Binâen aleyh, kadınla erkeğin yanyana gelmesi tehlikedir. Cenâb-ı Hak diyor bunu: (*Ve lâ takrabü’z-zinâ*) “Zinaya da yakın olmayın!”

Sonra Cenâb-ı Peygamber Efendimiz’e:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ

وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ

(النور: ٣٠)

(*Kul li’l-mü’minîne yeğuddù min ebsârihim ve yahfezû furûcehüm*) “Ey Rasûlüm mü’minlere söyle gözlerini kapatsınlar, namuslarını muhafaza etsinler, nâ-mahreme bakmasınlar.” (Nur, 24/30) buyuruyor.

Bakınca; Allah-u Teâlâ hilkat itibariyle, yaratılış itibariyle erkekle kadını birbirine alâkalı yaratmış. Erkeğin kadına karşı bir ihtiyacı var, kadının da erkeğe karşı bir ihtiyacı var. İkisi karşı karşıya gelince sınırlar oynar, damarlar oynar, huylar oynar, bozulur da bozulur her şey... İşte o zaman, o gönül perdelenir.

“—Ne olacak?” diyeceksin ama, gönül aynası siyahlana, siyahlana ayna göstermez olur. Ayna göstermez olunca bu gözler vasıtasıyla, bakmalar dolayısıyla, zehirler gönle iniyor.

“—Bir şey yok, ne olacak? Bir şey yapmayız birbirimize. Biz iyiyiz, biz kardeş gibiyiz. Kurtla koyunun geçindiği bir devir...”

Fakat gözler vasıtasıyla zehirler gönüle iner. O gönül perdesi kapanır. En büyük felâket odur. Ruhumuz olur hapis... Hani çok bilgileri vardı ya, hiçbirisinden istifade edemeyiz.

e. Evlatlarınızı Öldürmeyin!

Daha?.. (*Ve lâ taktilû evlâdeküm*) O zaman evlâtları da öldürüyorlardı o devirde. Kimisi açlıktan korkuyor öldürüyor. Kimisi de meselâ Kelb Kabilesi'nin reisi varmış. O kaynata olmaktan korkarmış. Yetmiş küsur de kızı varmış galiba, çok evlenmiş. Damat edinmeye, kayınpeder olmaya vicdanı razı olmuyormuş. Kızlar yetiştikçe, hemen gömü gömüverirmiş onları... Evlenmesinler de, ben de kaynata olmayayım diyerekten. Cahiliyet devri.

Cenâb-ı Peygamber bunlardan da söz ediyor: *(Ve lâ taktilû evlâdeküm)* “Haa, bundan sonra evlâtlarınızı öldürmeyeceğinize söz verin bakayım!” diyor.

“–Öldürmeyeceğiz elbette...”

O zaman evlâtlarını öldürenler; o evlâtlar Allahu âlem cennete giderler. Masumlar, günahları yok, haksız yere öldürüldüler. Ama bugün de evlâtların ölümü var. Nasıl ölüm?.. Ruhun ölüm... Ruhun ölüm ceseden ölümden beterdir. Çünkü insanın insanlığı cisminde değil, ruhu iledir. Ruhun olmadıktan sonra hayvan mertebesinde. Ancak o insanlık ruhuyla insan olur. O ruh gitti miydi, hayvandan farkı olmaz. Yemek, içmek, o da her hayvanın vazifesi...

Daha?.. *(Ve lâ te'tû bibühtânin tefterûnehû beyne eydüküm ve ercûleküm)* “Ne önünüzden, ne arkanızdan, sakın ha iftira etmeyeceğinize dair de söz verin!” İftira da yok...

Halbuki meselâ, bir insan bir kabahat yapmış olabilir. O yapmış olduğu kabahati bizim açıklamamız, ayrı bir günah. İnsanlık vazifesi, o kabahat yapanın kabahatini örtmek... Kardeşinin ayıbını meydana çıkarmak kadar büyük bir hata yok. Halbuki kardeşin ayıp da yapmamış ama, sen uyduruveriyorsun bunu yaptı diyerekten; bu da iftira oluyor. Yalan değil, yalanın günahı da ayrı. Yapılan şeyi söylemenin günahı ayrı; bir de uydurup söylemenin günahı gene ayrı. Üç günah bir araya geliyor. Binâen aleyh bunu yapmayacağınıza dair, ona da söz verin!

Bir kere şirk etmeyeceksiniz, ikincisi sirkat yapmayacaksınız, üçüncüsü zina yapmayacaksınız, dördüncüsü evlâtlarınızı öldürmeyeceksiniz...

E onları cahil bırakırsak, en büyük felâket cehalettedir. Cehalet nedir?.. Profesör olsa, dünyada aylara, yıldızlara da çıksa, Allah'ı tanımayan herkes cahildir. İslâm dinini tanımayan herkes cahildir. Allah'ı gâvur tanımaz, kat'iyen tanıyamaz. Allah'ı tanıtan İslâm dininin akaididir. İslâm dini ne dediyse, Allah ancak öyledir. Başka türlü değil...

Binâen aleyh evlâtlarınızı öldürmeyin, onları cahil bırakmayın! Ne olursa olsun, dinini öğrensin. Bugünkü insanların bütün hataları kusurları, yaptıkları çirkinlikler, hep dinlerini bilmediğinden nâşi [dolayı]. Bunun kabahati kimde?.. Anada, babada.

“—Sen evlâdına niçin öğretmiyorsun dinini?”

“—Bana babam öğretmedi.”

“—Sana baban öğretmediyse, sen evlâdına öğretmekle mükellefsin!”

f. Peygamber'e İtaat Edin!

(*Ve lâ ta'sunîfîma'rûf*) “Benim emrettiklerimin hiçbirisine isyan etmeyeceksiniz. Ne dediysem onu tutacaksınız! Ben, Allah'ın dediğinden başkasını demem. Benim dediklerim Allah-u Teâlâ'nın emirleridir. Kendimden söylediklerim de, sünnetlerimdir.

Gerek benim kendi sünnetlerim olsun, gerek Allah-u Teâlâ'nın emirleri olsun, bunlara karşı da isyan etmeyeceğinize söz verin!”

“—Pekiyi, oldu.”

Bunun içerisinde iki tane var: Yasaklar ve emr-i ilâhîler... Çeşitli günahlar var. Şimdi ben altı yüz tanesini yazdım, daha dört yüz tane kadar da var. Bin taneye yakın günah var yâni. Bunlar büyük günah, küçük günah, kerahat olmak üzere. Bunlardan kaçmak, sakınmak hepimizin vazifesi... Öyleyse bunları ki emrediyorum, yap ve yapma! Emir iki türdür: *Emr-i bi'l-ma'ruf, nehyi ani'l-münker*. Bunların ikisi de emirdir:

“—Namazı kılın! Zinayı yapmayın!”

İşte iki tane emir. Birisi kılmakla emir, birisi günah işlememekle emir...

Namaz, Allah-u Teâlâ'nın emri içinde... Bir insan namaz kılmazsa ne olur? Namaz kılmazsa fâsık olur; bir. *Fâsık* demek tââti ilâhiyeden huruc eden insanın adı.

İkincisi, İslâm ile küfrün arasında bir perde var, İslâm ile küfrün arasındaki perde... Nedir o? Namazdır. O perdeyi kaldırdın mı?.. Bir tembellikten dolayı kılmamak var, bir de inanmayarak kılmıyor. İnanmayarak kılmıyorsa, o mürted olur. Gâvur demiyorsun, mürted olur. Mürtedin kestiği de yenmez. Kasapsa kestikleri yenmez. İnanmayarak kılmazsa, kestiği de yenmez. Allah muhafaza etsin...

Binâen aleyh, “Benim emirlerime itaat edeceğinize dair, isyan etmeyeceğinize dair de söz verin bakalım.”

“—Peki, söz...”

(*Femen vefâ minküm*) “Kim verdiği bu sözü ifa eder, tutarsa; (*feecruhû ale’llâh*) onun ecri Allah’a aittir.” Namaz kıldığın vakitte bu kadar ecir, oruç tuttuğun vakitte bu kadar ecir, haccettiğin vakitte bu kadar ecir verir, verir de verir...

En büyük ecir sabırlılara... Herkesin ecri ölçüyle, sabırlının ecri ölçüsüz.

إِنَّمَا يُوفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

(الزمر: ١٠)

(*Innemâ yüveffe’s-sâbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb*) [Ancak sabredenlere, mükâfatları hesapsız ödenecektir.] (Zümer, 39/10)

Namazınki bire on, orucunki şöyle, bununki böyle... Fakat sabrın ecri ölçüsüz... Çünkü sabır baş gibidir. Sabır olmazsa hiçbir şey olmaz. Oruç tutacaksın, sabır lâzım! Namaz kılacaksın, sabır lâzım! Günah işlemeyeceksin, sabır lâzım! Hayırları yapacaksın, gene sabır lâzım!.. Bu sabır olmadıkça hiçbir şey yapamazsın.

(*Ve men esâbe min zâlike şey’en*) “Bazen kusurlar yaptı, hatalar yaptı, beşeriyet iktizası. (*Feühize bihî fi’d-dünyâ*) Yakalandı, cezası verildi. (*Fehüve lehû keffâretün*)

Dünyada cezasını çekmiş olur, ahirete kalmaz onun cezası... Dünyada cezasını görmüşse, ahirette yoktur. (*Ve tuhurun*) Onun için temizliktir.”

(*Ve men seterehu'llàh*) “Allah-u Teâlâ onu setretmişse; (*fezâlike ila'llàh*) ondan sonra gerisi Allah'a aittir. (*În şâe azzebehû, ve in şâe gufira lehû*) İsterse affeder, isterse azap eder.”

Şimdi bir salevât-ı şerîfe okuyalım:

“—*Allàhümme sallî alâ, seyyidinâââ... muhammedinin nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... âlihî ve sahibihî ve sellim...*” (Üç defa)

O Akif'in sözünden bir tane size söyleyeyim gene. Yâni çok mühim, çok mühim bir söz bu... Şimdi hepimizin gâyesi okuyalım, büyük adam olalım. Çok tahsil ediyoruz. Çok da ilmi var yâni. Bunları bilmeye çalışıyoruz. Gecemizi gündüzümüze katıyoruz. Okuyoruz, okuyoruz... Neyse sonra bir büyük adam oluyoruz. Bir makama oturuyoruz. Ne olursak olalım!

Ama bunların hangi insanlığa ait. Bununla insan, yâni bu okumakla ve bu tahsil ile insan oluyor mu insan, olmuyor mu? Yâni okuyoruz, en nihayet yüksek bir adam oluyoruz. Ama insan oluyor muyuz, adam oluyor muyuz, yoksa olmuyor muyuz?

Mehmet Akif diyor ki:

Ne irfandır veren ahlâka yükseklik, ne vicdandır;

Fazâlet hissi insanlarda Allah korkusundandır.

*Yüreklerden çekilmiş farz edilsin havfı
Yezdân'ın...*

*Ne irfânın kalır te'sîri kat'iyyen, ne
vicdânın...*

Hikmetin başı Allah korkusudur. Bu Allah korkusu gönle yerleşmeden, sen dünyaya da hakim olsan ne olacak? Hani o eski zamanda, İskender-i Rûmî dünyaya hakim olmuş. Olmuş ama, eli boş gitmiş giderken. Dünyaya hakim olmak hüner değil. Hüner Allah'tan korkmaktır.

Yalnız şu kadarcığını size söyleyeyim: Allah korkusu kimde olur?.. Allah korkusu, okumanın neticesinde elde edilir. Okumak Allah korkusunu celbeder. Ama dînî bilgileri okumak... Dînî okumalar Allah korkusunu celbeder. Kur'an'ı oku, Peygamber SAS'in sözlerini oku... Bak, Allah korkusu nasıl yerleşir içine. Bu, Allah korkusu yerleşmemişse içinde, çok fena bir şey...

Hazret-i Ömer RA, bir arkadaşıyla Mekke'ye gidiyor. Birkaç defa da tekrar etmişimdir, belki hatırlıdır. Çobanın birisine rast geliyorlar yolda. Karınları acıkmış. Diyorlar ki:

“—Bize bir koyun versene...”

“—Koyun benim değil.” diyor çoban.

“—E canım, veriver bir koyun işte. Biz sana parasını verelim onun...”

“—E ağaya ne diyeceğim?”

“—Kurt yedi deyiverirsin canım!”

“—Ya Allah’a ne diyelim?..”

Bir çoban bunu söyleyen. Biz Allah’ı öyle bileceğiz ki; Allah bir, her şeyi bilir, her şeyi görür. Her şeyi işitir, her şeyden haberdardır.

وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

(التغابن: ٨)

(*Va’llàhu bimâ ta’melûne habîr.*) [Allah yaptıklarınızdan haberdardır.] (Tegâbün, 64/8)

وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

(آل عمران: ١٥٦)

(*Va’llàhu bimâ ta’melûne basîr.*) [Allah yaptıklarınızı hakkıyla görür.] (Âl-i İmran, 3/156)

وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

(البقرة: ٢٢٤)

(*Va’llàhu semîun alîm.*) [Allah işitir ve bilir.] (Bakara, 2/224)

Daha ne istiyorsun?.. Öyle bir Allah’a inanmışızdır ki, Allah bizi bizden iyi bilir. Bizi bizden daha yakındır. Kur’an-ı Kerim’i okumuyor musun?

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

(ق: ١٦)

(*Ve nahnü akrabü ileyhi min habli'l-verîd*)
[Biz ona şah damarından daha yakınız.] (Kaf, 50/16) Verîd

Bundan daha yakın Allah. İçimizi en iyi bilen O...

g. Allah'ın Rızık Göndermesi

Beyhakî ve Deylemî, Hz. Ali RA'dan rivayet etmişler.

Cenâb-ı Peygamber SAS buyuruyor ki:⁵

أَبَى اللَّهُ أَنْ يَرْزُقَ عَبْدَهُ الْمُؤْمِنَ إِلَّا مِنْ
حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

(هـب . عن علي ؛ وفي رواية الديلمي عن أبي هريرة : إَلَّ مِنْ حَيْثُ لَأَيْعَ مَلُ)

RE. 6/4 (*Eba'llàhu en yertzuka abdehü'l-mü'min, illâ min haysü lâ yahtesib.*)

(*Eba'llàhu en yertzuka abdehü'l-mü'min*)

“Allah-u Teâlâ sevdiği kullarını ticaretle, alışverişle, sanatla meşgul etmez. Onlarla uğraştırmaz. ‘Bu benim kulum, benimle meşgul olsun, Allah desin dursun!’ diyerekten, onu rızık kapılarına muhtaç etmez.” Ya ne yapar?.. (*İllâ min haysü lâ yahtesib.*) “Ummadığı yerlerden rızıklar gönderir ona.”

⁵ İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.147; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.341, no:585; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.421, no:1714; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.73, no:1197; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.144, no:697; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.153, no:244.

Dün akşam, Afganlı bir şeyh efendi geldi. Şeyh Efendi, yanında da şeyh efendinin oğlu, uzun boylu...

“—Nerelisin?” dedim;

“—Afganlıyım!” dedi.

Tâ Londra’ya kadar gitmiş, bir gözünün muayenesi için...

Dedim:

“—Niçin buraya uğramadın, burada da güzel göz doktorları var?”

“—Bizim tayyâre doğrudan doğruya oraya gidiyor.” dedi.

Bu bedâva olmaz, bir servete bağlı... Neden? Allah ilim sahiplerinin servetini veriyor.

Burada da öyle: (*Eba’llàhu*) “Allah murad etmez... (*En yerzuka abdehü’l-mü’mîn*) Mü’mîn kulu çalışsın da akşama kadar terlesin, akşam da hoşaf gibi yatsın; onu istemez Allah... ‘Bu kulum rahat olsun, benimle meşgul olsun! Benim kitabımı okusun, onları Ümmet-i Muhammed’e duyursun!’ der. Onun için rızkını da hiç ummadığı yerden verir. ‘Acaba şuradan gelir mi, buradan gelir mi?’ diye hiç aklına gelmeyen yerden verir.”

Ebû Hüreyre’nin rivâyetinde: (*Illâ min haysü lâ ya’lemü*) “Bilmediği yerden verir.” şeklindedir.

h. Bid’at Sahibinin Ameli

Şimdi buna dikkat edin:

İbn-i Mâce ve İbn-i Ebî Âsım Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar:⁶

أَبَى اللَّهُ أَنْ يَقْبَلَ عَمَلَ صَاحِبِ بِدْعَةٍ

حَتَّى يَدَعَ بِدْعَتَهُ

(هـ. وابن أبي عاصم في السنة عن ابن عباس)

RE. 6/5 (*Eba'llàhü en yakbele amele sahibi bid'atin, hattâ yedeâ bid'atehû.*)

(*Eba'llàhu*) Allah ibâ eder, razı olmaz. *İbâ* etmek, *Ebâ-ibâen*; kabul etmemek, böyle bir şeye yanaşmamak, yapmamak demek.

(*En yakbele amele sâhibi bid'atin*) “Allah-u Teàla Hazretleri bid'at sahibinin yaptığı işleri kabul etmez, yâni razı olmaz.”

Buna dikkat edin, bu çok çeşitli hadislerle, rivayetlerle gelir:

“—Allah Celle ve A'lâ bid'at sahibinin amelini kabul etmez!..

Başını secdeden kaldırmasa dahi, bütün gün oruç tutsa dahi, bid'at sahibinin ibadetlerini Allah kabul etmez.” Şiîlerin ve emsalinin...

⁶ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.57, no:49; İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.I, s.45, no:32; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIII, s.185, no:7164; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.IV, s.154, no:709; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.219, no:1103; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.153, no:246.

İmâmetleri de câiz değildir. “Allah-u Teâlâ’nın eli vardır, ayağı vardır.” diyenlerin de imâmeti câiz değildir. Allah-u Teâlâ’ya cesed ittihaz edenlerin de imâmeti câiz değildir. Vehhâbîlerin imâmeti de câiz değildir. Allah’a şekil veriyorlar, mekân gösteriyorlar. Allah mekândan münezzehtir. Arş mahlûktur ve bir mekândır. Allah Celle ve A’lâ, ona oturmaktan münezzehtir.

“—E, Kur’an’da diyor?”

Diyor ama, biz ona karışmayız. Ne diyorsa, o mânâyı anlamaktan, idraktan âciziz biz... Onu Hâlik’a bırakırız. Ona inanırız, fakat keyfiyetine karışmayız.

Binâen aleyh, bid’atlerin çok çeşidi vardır. Evvelâ, başkalarına benzemek...

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

(د . عن ابن عمر)

(*Men teşebbehe bi-kavmin fehüve minhüm*)

“Bir kimse hangi kavme benzerse, o da onlardandır.”

Bunu biz unutmuşuz. Bu bizim işimize de hiç gelmemiş. Avrupalıyı taklit etmekte başta geliyoruz adetâ... Avrupalı nasıl yiyor, nasıl giyiniyor, nasıl yaşıyor; biz de öyle yaşayalım diyoruz. Bu taklitçilik bid’at işte...

Peygamber SAS’in zaman-ı saâdetlerinde olmayan, kitapta da yeri olmayan şeyler ki,

sonradan ihdas olunmuştur. Onların hepsine bid'at diyoruz. Bid'at sahiplerinin amellerini Cenâb-ı Hak kabul etmez.

Meselâ: Hazret-i Ebû Bekir'in halife olmasına râzı olmayan, Sahabe-i Kirâm'ın aleyhinde konuşanların; "Peygambere Cebrâil yanılışlıkla geldi, Hazret-i Ali'ye gelecekti." diyenlerin hiç birisinin imâmeti câiz değildir. Bid'atler küfre kadar da götürür kendilerini... Allah muhafaza etsin...

Uzun bu. Uzun da, bugün –kitabın ismi hatırıma gelmedi– ona bakıyordum. Ona bakarken, bunlara da rast geldim.

⁷ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XI, s.48, no:3512; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.50, no:5114; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.75, no:1199; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* c.V, s.313, no:19747; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.I, s.136, no:216; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.267, no:848; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.238, no:198; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.II, s.219, no:720; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVII, s.257; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXIV, s.324, no:7653; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.13, no:2099; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* c.V, s.322, no:19783; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.244, no:390; Abdullah ibn-i Mübârek, *Cihad*, c.I, s.89, no:105; Tâvus RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.447, no:8606; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.179, no:8327; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.451, no: 2965; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.478, no:17959; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.162, no:7824; Huzeyfe RA'dan.

Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.453, no:20986; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.10, no:24680; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.240, no:2436; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XX, s.158, no:21776.

Şu ayaklarımızı namaz kılarken, kibleye karşı çevirmemiz gerekiyor. Araplar böyle yapmıyor, cahil adamlar... Onlara da karışmayız. Fakat, biz el-hamdü lillâh, secdenin yedi âzâ ile yapıldığını biliyoruz. Peygamber SAS'ın hadisini geçen derste de söylemiştik. İki el, iki diz, iki ayaklar, bir de alın... Yedi o luyor. Ayakların secdede iken mutlaka böyle kibleye dönmesi lâzım! Ellerin de kibleye dönmesi lâzım!.. Elleri böyle çapraz korsa, olmaz; parmaklar kibleye karşı olacak... Tahiyatta oturduk, ellerimizi dizlerimizin üstüne koyduk; ellerin kibleye dönmesi lâzım!..

Ellerin ve ayak parmaklarının kibleye dönmesi lâzım!.. Eğer bunu döndüremiyorsak, kerahat oluyor. Kerahat deyip geçme; kerahatli namazların iadesi lâzım!.. Hattâ İmâm-ı Muhammed'e göre, her kerahat günahtır.

Onun için, namaz kılarken yaptığımız hareketlere dikkat edelim! Ayaklarımızın kibleye karşı çevrilmesine son derece dikkat edelim!..

Kadınlar da öyle... Kadınlar da onunla me'mur... Kadınlar da secde ederken, el ve ayak parmaklarını kibleye çevirecekler.

i. Cuma Günü İcabet Saati

Taberânî Enes RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

⁸ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.49, no:136; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

اِبْتَعُوا السَّاعَةَ الَّتِي تُرْجَى فِي الْجُمُعَةِ
مَا بَيْنَ صَلَاةِ الْعَصْرِ إِلَى غَيْبُوبَةِ الشَّمْسِ
وَهِيَ قَدْرُ هَذَا يَقُولُ قَبْضَةٌ

(طب . عن أنس)

RE. 6/7 (*İbtegu's-sâate'lletî türcâ fi'l-cumati, mâ beyne's-salâti'l-asri ilâ gaybûbeti's-şşemsi, vehiye kadrü hâzâ yekûlu kabdatün*)

(*İttebiu's-sâate'lletî türcâ fil-cumuah*) “Cuma günü bir saat-i icâbet vardır, duaların kabul olunduğu bir dakika vardır. Bu, cuma gününe mahsus.” Kadir günü nasılsa, cuma gününde de duaların kabul edildiği bir saat var. Onu da saklamış Cenâb-ı Hak... Hangi saattir belli değil... Bir rivayete göre, hatip hutbeye çıktığı vakitte... Ezan ile kâmet arasında demişler.

Hazret-i Fatıma RA'dan da rivâyet edilmiş ki, akşam üzeri kölesine dermiş ki:

“—Çık güneşi gözetle, güneşin batma zamanında bana haber ver!”

Burada da, (*Mâ beyne salâti'l-asr, ilâ gaybûbeti's-şşems*) “İkinci namazından güneşin batacağı bir devre içinde arayın! (Ve hiye kadrü hâzâ yekûlü kabedah.) O kısa bir andır, bir dakika sürmez. Fakat o anda gönlünü öyle hazırla ki, o anda dâimâ onu bulacakmışın gibi, Allah ile meşgul ol!” buyruluyor.

Onun için, cuma günleri iş gününde değildir demişler. Ya?.. Cuma günü cuma namazını kılmak için hazırlanacağız. Guslümüzü yapacağız, temiz esvaplarımızı giyeceğiz, cuma namazına evvel vakitte geleceğiz. Sonradan değil, evvel vakitte geleceğiz. Kur'an okunuyorsa, Kur'an'ı dinleriz... Vaaz varsa, vaazı dinleriz... Yoksa, kendimiz okuruz, kendimiz zikrullahla meşgul oluruz. Bildiğimiz kadar...

Namaz kılındıktan sonra, (*Febteğû*) “Şimdi gidin, dağılın!” buyruluyor. Buradaki (*febteğû*), “Çarşıya, pazara gidin, işlerinize gidin!” değil... Ya?.. “O gün siz ilim meclislerine gidin, vaaz meclislerine gidin, nasihat meclislerine gidin; bilmediklerinizi öğrenmeğe çalışın!” demek.

Hiçbir insan diyemez ki, “Benim bilmediğim yok artık!.. Ben bütün kitapları yuttum, her şeyi bilirim!” diyemez hiç kimse. Hepimizin bilmediği bildiğinden çok... Bilmediğimiz daha çok... Onun için dinlemekle de mecburuz, okumakla da mecburuz.

Hastalarımız varsa, gideceğiz onları ziyaret edeceğiz. Eşlerimizi, dostlarımızı, gidip hatırlarını soracağız. “Nasılsınız, iyi misiniz?” diyerekten eş dost ziyareti yapacağız, hasta ziyareti yapacağız. İlim meclislerine gideceğiz.

Ondan sonra, (*Fezküru'llàhe kesîran*) geliyor. “Allah-u Teâlâ'yı da –(*kesîran*) diyor, azıcık değil– çok zikredin!” diyor.

İmam-ı Gazâlî demiş ki: “Kul için Allah-u Teâlâ'nın likàsından gayriye ne gerek...

İnsanın kurtuluşu Allah-u Teâlâ ilemdir. Allah-u Teâlâ seni kurtarırsa kurtulursun; kurtarmazsa kurtulamazsın. Necat, Allah'tandır. Bu da Allah-u Teâlâ'ya muhabbet ve muarefet üzere ömr-ü dünyevîsini geçirmekle elde edilir.

Allah'ı sen bilemezsin, ben de bilemem. Allah'ı Allah bildirir. Kime?.. Kimin gönlünü açtıysa ona bildirir. O gönlü açıklar ki, Abdulkâdir-i Geylânî gibi karşısındaki adamı okuyor. Onun gönlünün açıklığı, aynası temiz. Sendeki ayna da temiz, bendeki ayna da temiz ama, kirletmişiz bunları... Aynada kabahat yok, aynamız iyi. Yalnız üzerine duman gelmiş, perdelenmiş; dışarısını göstermiyor bize...

Nasıl eskiden lâmbalarımız vardı evlerde, lâmba yakardık. Lâmbanın isi şişeyi karartırdı. Bunu hergün temizlerdik. Temizlemedik mi, şişe olur simsiyah. O kadar lekenin arkasından ışık vermez dışarıya. İçeride ışık var, yok değil; ama dışarıya vermiyor. Çünkü siyahlanmış.

Onun için, şimdi İmam-ı Gazâlî'nin bu sözü; "Ömr-ü dünyevîsini ifnâ eder, ve hakka ârif ve muhib olduğu halde fevt olunmaktan gayri çare yoktur. Allah'a muhib ve ârif olduğu halde ölmekten başka çare yoktur."

Ölürken ne kadar bilgin varsa var, hiç bilmediğin bir şey yok; hepsi mahvolur o ölüm anında... Azrâil AS'ın tokatı geldi miydi, hiçbir ilim kalmaz kimsede... Hep perişan bir vaziyette... Ancak Allah diyenler kurtulur. Allah'la meşgul olan, kendisini Allah'a verenler; o kalır içerde, ona bir şey olmaz.

Onun için büyüğün birisi demiş: “Yaşarken, Allah derim, ölürlen yine Allah derim... Mezarda sorarlar, Allah derim... Kabirden kaldırırlar, Allah derim... Mahşere götürürler, Allah derim... Mizana götürürler, hesaba çekerler, hep Allah derim... Sıfattan geçirim, yine Allah derim... Cennete girerim, yine Allah derim.” demiş. Her şeyi Allah’la...

“Zîrâ Hakk’ın muhabbeti, Hakk’ın sevgisi ancak ve ancak Hak Teâlâ’yı devâm üzere zikretmekle olur. Devâm üzere... Yalnız şimdi ben deyivereyim de, kâfi gelsin... Yok... Devam üzere Allah-u Teâlâ’yı zikredecek.

Onun için, insan bütün vaktini “Allah, Allah...” diye geçiremez. Tabii bir şey. O Allah-u Teâlâ’yı gönlünde öyle muhafaza edeceksin ki, hiç çıkarmayacaksın. Gönlünde o; görür, bilir, varlıkların sahibi, benim hâlıkım, benim râzıkım, mâbudum, hepsi o... Hafv ü haşyetle onu gönlüne yerleştir. Her yaptığın hareketten âgâh... Bu diyorlar ki âgâlık, uyanık olmak. Yâni ben Hâlıkımın huzurundayım, Hâlıkım benim her şeyimi görmekte ve her şeyimi de bilmekte...

Bu bilgiyi herkes bilir de, bu bilginin altına girebilmek, buna sahip olabilmek, o ayrı bir hüner... Bildiğimizle amel, yâni bildiğimizi böyle tatbik edeceğiz. Bu da Allah-u Teâlâ’nın zikrine devam ile hâsıl olur.

Onun için işlerini dağıtırsan, gönlün dağılır. Gönlün dağılınca perişan olursun... Bir su ne kadar büyük olursa olsun. Onu bir çok

şubelere dağıtırsan, şu benim tarlama, bu benim tarlama; o su değirmi de döndürmez bir hâle gelir. İşe yaramaz o, parçalandı. Bu gönül birdir, bir Allah'a dönmesi lâzım!.. Şu işi de çevireyim, bu işi de çevireyim... O gönül perişan olur. O gönül perişan olduktan sonra aynan kırılmıştır artık, ne yapacaksın artık? Allah cümlemizi affetsin...

Onun için cuma günü ibadet günüdür. Sabahleyin temizlen, abdestini al, guslünü al, yıkan, temizlen... Perşembeden de temizlensen olur. Traşlan; yüzünü değil de edep yerlerini temizle... Ondan sonra temiz esbabını da giy. Cuma namazına kemâl-i huzur ile, erken vakitte gel... Camide otur, gönlünü de Allah'a ver dur:

“—Ben senin kulunum yâ Rabbi! İşte senin evine geldim. Ben acizim, bîcâreyim, senin lütfunu bekliyorum...” diyerekten yalvar.

Cuma günü bu cuma saatini bekle! İstersen hatip hutbeye çıktığı vakitte de... Cumadan sonra da... Bâhusus ikindiyle akşam arasını hiç kaybetme!..

Onun için, ikindiden sonra camide olsun, Allah'ın evlerinde olsun, toplanıp ibadet etmenin sevabı çok büyük. Onun için ikindi namazından sonra saflar bozulmaz. Sabah namazından sonra da saflar bozulmaz. Çünkü arkasında sünnet yoktur. Herkes huzur ile olduğu yere oturur, Allah'a gönlünü verir, tesbihcâğzını çeker. Ondan sonra vaktin müsaid olduğu mertebe camide Allah'a

gönlünü vererekten, Allah de, Kur'an oku, ne yaparsan yap... İşrak namazını da kılırsın, bir hac sevabı alırsın. Bir hac sevabı... Beş tane hadis-i şerifte, “Hiç eksiksiz tam bir hac ve tam bir umre sevabını alır.” diyerekten bildiriliyor. Yarım saat oturacaksın da, iki rekat işrak namazını kılıp çıkacaksın; bununla beraber bu sevabı aynen alacaksın. Hacı ne kadar sevap alıyorsa, o sevap aynen sana da verilecek.

Allah cümlemizi affetsin de, bu sevaplara nâil olan bahtiyar kullar zümresine bizleri de kabul etsin...

j. Müezzin Olun!

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

إِبْتَدِرُوا الْأَذَانَ وَلَا تَبْتَدِرُوا الْإِمَامَةَ

(ش . عن يحيى بن ابي كثير مرسلًا)

RE. 6/8 (*İbtedirü'l-ezân, ve lâ tebtediru'l-imâmeh*)

(*İbtedirü'l-ezân*) “Müezzin olmaya gayret edin, müezzin olun!” Çünkü kıyamet gününden en yüksek yüксеklığe, yâni boyu uzunluğa müezzinler nâil olur. Uzun boylu olacaklar, herkes tarafından görülecekler. Kim?.. İşte minarelere çıkıp, günde beş defa Allah-u Teâlâ'nın huzuruna bizi davet eden müezzinler. Allah hepsinden râzı olsun...

Onun için, sen de ezan okumaya hevesli ol, haris ol! (*Ve lâ tebtediru'l-imâmeh*) Ama imamlık kolay değildir, zordur; ona özenme!.. Bütün cemaatin hatasını da üzerine alırsın. Müezzinlik öyle değil, müezzinlik kolay. Onun için, “Müezzinliğe gayret edin, imamlığa özenmeyin!” buyruluyor.

k. Hilim Sahibi Olun!

İbn-i Adiy Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

إِبْتِغُوا الرِّفْعَةَ عِنْدَ اللَّهِ قِيلَ وَمَا هِيَ يَا
رَسُولَ اللَّهِ قَالَ تَحَلَّمْ عَمَّنْ جَهَلَ عَلَيْكَ
وَتُعْطَى مِنْ حَرَمِكَ وَتَصِلُ مَنْ قَطَعَكَ

(عد . عن ابن عمر)

⁹ İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.408, no:4139; Yahyâ ibn-i Ebî Kılâbe Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.680, no:20886; *Câmiü'l-Ehadîs*, c.I, s.76, no:101.

¹⁰ İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.96; Abdullah ibn-i Ömer A'dan.

Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.II, s.298, no:545; Ebû Eyyûb el-Ensârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.131, n:5828; *Câmiü's-Sağîr*, c.I, s.4, no:43; *Câmiü'l- Ehadîs*, c.I, s.77, no:103.

RE. 6/9 (*İbtegu'r-rif'ate inda'llàh. Kîle: Vemâ hiye yâ rasûla'llàh? Kàle: Tehallemu ammen cehile aleyke, ve tu'tî men hameke, ve tasilu men kataake.*)

(*İbtegu'r-rif'ate inda'llàhi*) “Yüceliği, yüksekliği, rif'atı, izzeti, kıymeti Allah'tan bekleyiniz. Allah'ın indinden umunuz, orada arayınız!”

(*Kîl: Ve mâ hiye yâ rasûla'llàh*) “Yâ Rasûlallah, bu büyüklük neyle olur, nasıl olur?” diye sordu ashab. Acaba vücudu mu büyük olacak?.. (*Kâl*) Buyurdu ki:

(*Tehallemü ammen cehile aleyke*) “Hilim sahibi ol, cahile uyma, cahilin ceherine hilimle karşılık ver! (*Ve tu'tî men hamek*)

“Sana darılmış, sana yardımını kesmiş olana sen darılma, yardım et!”

Hilim bütün ezalara tahammül etmektir. Kimseye ezâ etmemekle beraber, kendine karşı kimlerden eza geliyorsa, onlara karşı sükût edip, mukâbele etmemek.

“—O bana böyle dedi, ben de ona böyle diyeyim!” olmaz.

“—O bana vurdu, ben de ona vurayım!” olmaz.

Sabret!.. Sabredemeyen seyyid olmaz. Bu hilim olmadıkça, seyyid olmaya lâayık değildir o adam.

Müşteri gelir, patlıcanın iyisini almaya çalışır, domatesin iyisini almağa çalışır. Kızır manav:

“—Neden öyle yapıyorsun ya, işte sıradan al!”

“–Sıradan alınca, çürükleri de bana vereceksin. Ben bu çürükleri ne yapayım? Eve gidince, hanım bana ne der!”

O zaman sesini çıkarmayacaksın.

Allah cümlemizi affetsin... Tevfîkât-ı samedâniyyesine mazhar eylesin... Sevdiği ve razı olduğu kulları arasına cümlemizi kabul eylesin...

El-Fâtihah!..

Mehmed Zâhid KOTKU

03. 08. 1975 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

